Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0156

Finantskirjaoskus ja finantsmõjutajate esilekerkimine hoiuste ja investeeringute liidu kontekstis

Euroopa Parlamendi 30. aprilli 2026. aasta resolutsioon finantskirjaoskuse ja finantsmõjutajate esilekerkimise kohta hoiuste ja investeeringute liidu kontekstis (2025/2209(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse G20 / Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni rahvusvahelise finantshariduse võrgustiku (OECD INFE) 8. juulil 2017. aastal avaldatud aruannet täiskasvanute finantskirjaoskuse kohta G20 riikides („G20/OECD INFE report on adult financial literacy in G20 countries“),

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda[1],

– võttes arvesse ELi ja OECD 11. jaanuaril 2022. aastal avaldatud täiskasvanute finantspädevuse raamistikku Euroopa Liidus,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrust (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus)[2],

– võttes arvesse Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitee 12. jaanuaril 2023. aastal avaldatud temaatilist aruannet digitaliseerimist käsitlevate riiklike finantshariduse algatuste kohta, milles keskendutakse küberturvalisusele, kelmustele ja pettustele

---

1 ELT L 303, 28.11.2018, lk 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj.

2 ELT L 277, 27.10.2022, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.

(„Thematic Report of the Joint Committee of the European Supervisory Authorities on national financial education initiatives on digitalisation, with a focus on cybersecurity, scams and fraud“),

– võttes arvesse mõttekoja Bruegel 2024. aasta veebruaris avaldatud dokumenti finantsteadmiste olukorra kohta Euroopa Liidus („The state of financial knowledge in the European Union“),

– võttes arvesse komisjoni 2023. aasta juulis avaldatud Eurobaromeetri kiiruuringut 525 finantskirjaoskuse taseme seiramise kohta ELis („Monitoring the level of financial literacy in the EU“),

– võttes arvesse ELi ja OECD 2. oktoobril 2023. aastal avaldatud laste ja noorte finantspädevuse raamistikku Euroopa Liidus,

– võttes arvesse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve 6. veebruaril 2024. aastal avaldatud dokumenti hoiatuse kohta inimestele, kes postitavad sotsiaalmeedias investeerimissoovitusi („Warning – For people posting Investment Recommendation on social media“),

– võttes arvesse nõukogu 14. mai 2024. aasta järeldusi finantskirjaoskuse kohta,

– võttes arvesse OECD 27. juuni 2024. aasta aruannet, mis käsitleb PISA 2022 tulemusi (IV väljaanne) ja õpilaste finantsarukuse küsimust („PISA 2022 Results (Volume IV): How Financially Smart Are Students?“),

– võttes arvesse Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni (IOSCO) juhatuse 2025. aasta mai lõpparuandeid „Finfluencers“ (Finantsmõjutajad), „Online Imitative Trading Practices: Copy Trading, Mirror Trading, Social Trading“ (Imiteerivad kaubandustavad veebis: kopeeriv kauplemine, peegelkauplemine, sotsiaalne kauplemine) ja „Digital Engagement Practices (DEPs)“ (Digitaalse kaasamise tavad),

– võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 17. juulil 2025. aastal vastu võetud arvamust „Finantskirjaoskus ja -haridus eurooplastele“,

– võttes arvesse komisjoni 30. septembri 2025. aasta teatist ELi finantskirjaoskuse strateegia kohta (COM(2025)0681),

– võttes arvesse kodukorra artiklit 55,

– võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni arvamust,

– võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A10-0082/2026),

A. arvestades, et finantskirjaoskus on eluks hädavajalik oskus ja põhivahend, mis võimaldab kodanikel paremini hallata oma isiklikku ja perekonna eelarvet ning tegeleda tulusate investeeringute tegemise ja ettevõtlusega ning seega teha teadlikke ja asjakohaseid otsuseid, mis puudutavad hoiuseid, pensioniplaane ning muid eesmärke ja investeeringuid; arvestades, et finantskirjaoskus on oluline pettuste, väärinfo ja liigse võlakoormuse ärahoidmiseks ning peab seetõttu hõlmama põhjalikke teadmisi digirahanduse, küberturvalisuse ja internetipõhiste finantspettuste tuvastamise kohta; arvestades, et avaliku sektori asutustel, eelkõige sõltumatutel reguleerivatel asutustel, ja kodanikuühiskonnal peaks olema selles oluline roll;

B. arvestades, et ELi finantssüsteemi reguleeriva õigusraamistiku liigse keerukuse vähendamine parandaks selle juurdepääsetavust;

C. arvestades, et finantskirjaoskus võimaldab inimestel mõista võlgu, finantsturgusid, maksustamist ja kindlustust riskijuhtimisvahendina, mis aitab neil juhtida finantsriske, teha teadlikke otsuseid ja plaanida oma pensionipõlve; arvestades, et seda arvesse võttes ei peaks raha tööpõhimõtte mõistmine olema midagi erakordset, vaid miski, mis on vajalik isikliku finantsvabaduse jaoks; arvestades, et tõendid näitavad finantskirjaoskuse kõrgema taseme ja suurema finantsalase kaasatuse seotust; arvestades, et finantskirjaoskus on väljundile suunatud kontseptsioon, millega mõõdetakse finantsvaldkonnaga seotud teadlikkust, teadmisi, oskusi, hoiakuid ja käitumisviise, mis on vajalikud usaldusväärsete finantsotsuste tegemiseks ja lõppkokkuvõttes rahalise heaolu saavutamiseks;

D. arvestades, et finantskirjaoskuse kõrgem tase võib motiveerida kodanikke tulemuslikumalt säästma, arukamalt investeerima ja kapitaliturgudel aktiivselt osalema, edendades seeläbi kaasavat majanduskasvu ja innovatsiooni kõigis liikmesriikides, aidates kaasa makromajanduslikule stabiilsusele ja vähendades ebavõrdsust;

E. arvestades, et komisjoni 2023. aasta Eurobaromeetri kiiruuring finantskirjaoskuse kohta ELis tõendab vajadust parandada finantskirjaoskust Euroopas, kuna tulemused näitavad, et ainult 18 %-l ELi kodanikest on finantskirjaoskuse kõrge tase, kusjuures eri liikmesriikide vahel on selles osas suured erinevused – finantskirjaoskuse kõrge tasemega kodanike osakaal ulatub 11 %-st kahes riigis rohkem kui 25 %-ni ainult neljas riigis;

F. arvestades, et Eurobaromeetri uuringu andmetel puudub peaaegu 50 %-l ELi täiskasvanutest hädaolukorra jaoks mõeldud säästud, mida neil oleks vaja kolme kuu elamiskulude katmiseks, samas kui 16 %-l ei ole hädaolukorra jaoks mõeldud sääste üldse; arvestades, et sellised tegurid koos tarbijakrediidi ulatusliku kasutamisega mõnes piirkonnas suurendavad liigse võlakoormuse ohtu, raskendavad leibkondadel ootamatutele sündmustele reageerimist, võivad

avaldada kahjulikku mõju majanduslikule ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele ning piirata säästude suunamist reaalmajandusse tehtavatesse tulusatesse investeeringutesse;

G. arvestades, et Eurobaromeetri 2023. aasta uuringu andmetel on ainult 38 % ELi vastajatest veendunud, et oma pangalt, kindlustusandjalt või finantsnõustajalt saadud investeerimisnõustamine teenib eelkõige just nende parimaid huve, samas kui 45 % ei usalda seda;

H. arvestades, et hiljutiste ELi uuringute tulemused näitavad, et ELis suudab keskmiselt iga teine täiskasvanu vastata õigesti vähemalt kolmele viiest finantsteadmisi eeldavast põhiküsimusest, mis juhib tähelepanu püsivatele lünkadele inflatsiooni, liitintressi, riskide ja tootluse kontseptsiooni ning mitmekesistamise mõistmises; arvestades, et kõnealuste uuringute arvessevõtmine on oluline selleks, et teha kindlaks põhilised finantsoskused ja võimalikud järelmeetmed;

I. arvestades, et 2024. aasta ülemaailmsest jaeinvestorite ülevaatest (Global Retail Investor Outlook) nähtub, et finantsteadmised on nii lühikeses kui ka pikas perspektiivis negatiivses korrelatsioonis rahalise ebakindlusega, mis näitab, et suuremate finantsteadmistega inimeste puhul on suurem tõenäosus omada pensionipõlveks piisavaid vahendeid;

J. arvestades, et finantskirjaoskuse puudumine mõjutab ebaproportsionaalselt naisi, noori, eakaid, väiksema sissetulekuga või piiratud formaalharidusega inimesi ning ühiskonna kõige kaitsetumaid rühmi;

K. arvestades, et parem finantskirjaoskus aitab kaasa sotsiaalsele kaasatusele, aitab vähendada ebavõrdsust ning toetab ja võimestab vähekaitstud või tõrjutud rühmi;

L. arvestades, et jaeinvestorite osalemine kapitaliturgudel on liikmesriikides endiselt ebaühtlane ning suurem finantskirjaoskus on korrelatsioonis suurema rahandusalase vastupanuvõime ja investeeringute kasutuselevõtuga;

M. arvestades, et uuringud näitavad, et Z-põlvkonna investorid (st aastatel 1997–2012 sündinud inimesed) kasutavad investeerimise ja finantsküsimuste kohta teabe saamiseks peamiselt sotsiaalmeediat, internetiotsinguid ja isiklikke sidemeid; arvestades, et 2024. aasta ülemaailmse jaeinvestorite ülevaate andmetel on sotsiaalmeediast saanud nooremate vanuserühmade peamine teabeallikas;

N. arvestades, et digiüleminek laiendab juurdepääsu hoiustele ja investeerimistoodetele, kuid suurendab ka kodanike kokkupuudet

agressiivsete turundusstrateegiate ja võrgupettustega, muutes digitaliseerimise nii võimaluseks kui ka riskiks;

O. arvestades, et ELi finantskirjaoskuse poliitika saab olla edukas ainult siis, kui sellega kaasnevad kergesti juurdepääsetavad ja riskile vastavad finantsinstrumendid;

P. arvestades, et avaliku ja erasektori koostöö platvormid ja üleeuroopalised algatused on osutunud tulemuslikuks koolide, kodanikuühiskonna ja tööstuse kaasamisel kõigis liikmesriikides;

Q. arvestades, et ettevõtjate, sh väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) finantskirjaoskus on ELi vastupanu- ja konkurentsivõime oluline, kuid alahinnatud aspekt, mis nõuab sihipärast seiret ja kohandatud programme;

R. arvestades, et komisjoni tarbijakaitse tegevuskavas aastani 2030 seatakse digitaalne õiglus, reeglite järgimise tagamine ja piiriülene juurdepääs jaefinantsteenustele konkurentsivõime keskmesse ning see hõlmab ELi finantskirjaoskuse strateegia rakendamist ning säästu- ja investeerimiskontode kasutuselevõttu;

S. arvestades, et tarbijakaitse tegevuskavas aastani 2030 tehakse ettepanek võtta vastu digitaalse õigluse akt, et võidelda petuelementide, sõltuvusttekitava disaini ja suunamõjutajate probleemse tegevuse vastu alaealisi tugevamalt kaitstes; arvestades, et tegevuskava sisaldab teadaannet võrgupettuste tõkestamise ELi tegevuskava kohta, mille eesmärk on parandada ennetusmeetmeid, muuta õiguskaitsemeetmed tulemuslikumaks ja tugevdada pettuste ohvrite toetamist, täiendades seeläbi digiteenuste määruse täitmise tagamist;

T. arvestades, et sotsiaalmeediat kasutatakse üha enam finantsturge ning investeerimisstrateegiaid ja -tooteid käsitleva teabe levitamiseks, jagamiseks ja arutamiseks ning sellega seoses loob finantsvaldkonna suunamõjutajate (edaspidi „finantsmõjutajad“) roll uusi võimalusi teavitustegevuseks ja kaasamiseks, kuid võib põhjustada ka riske, nagu huvide konfliktid, eksitav reklaam, väärinfo või petturlik teabeedastus, tekitades tegelikke riske asjakohatute investeeringute näol;

U. arvestades, et uute tehnoloogiate ja tehisintellekti väärkasutamisel põhinevate keerukate finantsvaldkonna võrgupettuste kasvu tuleb käsitada üleskutsena edendada digitaalset finantskirjaoskust tagamaks, et tarbijad mitte ainult ei mõista põhilisi finantskontseptsioone, vaid ka teavad, kuidas end üha keerukamas, kiiresti muutuvas ja kergesti juurdepääsetavas digikeskkonnas kaitsta; arvestades, et finantspettused, sealhulgas finantspettuse katsed, vähendavad usaldust finantssüsteemi vastu, ning rõhutab, et veebiplatvormidel ja otsingumootoritel on eriline vastutus tuvastada

ja maandada investeeringutega seotud võrgupettustes seisnevaid riske;

V. arvestades, et teatavatel juhtudel tegutsevad finantsmõjutajad oma publikule finantsküsimusi käsitlevat teavet andes meediateenuse osutajatega sarnasel viisil, kuid nad ei järgi seejuures regulatiivseid ega eneseregulatsiooni instrumente, mis on seotud äriteadete läbipaistvus- ja kvaliteedistandarditega või pakutava sisu täpsuse, usaldusväärsuse või tõepärasusega;

W. arvestades, et kuigi mõni liikmesriik on hakanud suunamõjutajaid, sealhulgas finantsmõjutajaid, liigitama audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi alusel tellitavateks meediateenusteks, esineb ELis suunamõjutajatega seotud üldises õigusmaastikus siiski erinevusi;

X. arvestades, et finantsmõjutajate edastatavate teadete usaldusväärsus, kaasavus ja läbipaistvus on peamised tingimused, et säiliks üldsuse usaldus nende töö vastu;

Y. arvestades, et lühivormilist digitaalmeediat kasutatakse üha enam finantsteabe peamise allikana ning sellel võib puududa kontekst või kontroll;

Z. arvestades, et jaeturul osalemise edendamine ja stimuleerimine on väga oluline ELi hoiuste ja investeeringute liidu edendamiseks ning kõigi eurooplaste pikaajalise rahalise kindluse ja jõukuse parandamiseks, vähendades samal ajal ebavõrdsust;

Finantskirjaoskus kui ühine jõupingutus ja jagatud vastutus

1. mõistab, et finantskirjaoskuse edendamine ning finantskirjaoskuse programmide ja algatuste rakendamine kogu Euroopas on ELi ja selle liikmesriikide peamine ja horisontaalne prioriteet ning oluline tingimus oma kodanikele võrdsete finantsvõimaluste tagamiseks, kuna praegune madal finantskirjaoskuse tase õõnestab ELi konkurentsivõimet, suurendab ebavõrdsust ja takistab jaeinvesteeringute tegemist reaalmajandusse ja selle tootlikkusse, kahjustab põlvkondadevahelist õiglust, jätab ettevõtjad, eelkõige VKEd, ilma hästi informeeritud investoribaasist ning ohustab tõsiselt leibkondade vastupanuvõimet, heaolu ja sõltumatust, aeglustades samal ajal jaeinvesteeringute suutlikkust kapitaliturgudest täielikult kasu saada ning suurendades kodanike kaitsetust pettuste ja eksitava reklaami suhtes;

2. toonitab, et parem finantskirjaoskus ning finantssektori ja finantseerimisasutuste parem mõistmine aitavad kaudselt kaasa finantsstabiilsusele; rõhutab, et parem finantskirjaoskus võimaldab kodanikel teha teadlikumaid otsuseid oma kulutuste, säästude, pensionide, investeeringute ja tulevikku suunatud finantsplaneerimise kohta, aidates seeläbi kaasa majandusjulgeolekule;

3. kinnitab, et finantskirjaoskuse parandamine võib toetada ELi majanduskasvu ja aidata suurendada erainvesteeringuid, täiendades sihtotstarbelist investeerimisstrateegiat, mida toetab kestlik avaliku sektori rahastamine, et juhtida investeeringuid, mis on vajalikud ELi tootlikkuse suurendamiseks, rohe- ja digiülemineku toetamiseks, ELi julgeoleku ja tööstusliku suveräänsuse tugevdamiseks ning kvaliteetsete töökohtade loomiseks;

4. ergutab liikmesriike ajakohastama nõukogu soovitust võtmepädevuste kohta elukestvas õppes[3], et määratleda finantskirjaoskus eraldiseisva võtmepädevusena;

5. on seisukohal, et liikmesriikide tasandil võetavad meetmed, kui need on komisjoniga hästi kooskõlastatud, on osutunud kõige tulemuslikumaks vahendiks, millega edendatakse jaeinvestorite kapitaliturgudel osalemist, sealhulgas pensionisüsteemide kaudu; on seisukohal, et finantskirjaoskuse parandamise kaudu jaeinvestorite võimestamine otsustama, kuidas ja kuhu oma sääste jaotada, võib soodustada suuremat turul osalemist;

6. rõhutab, et kuigi finantsharidus on peamine vahend finantskirjaoskuse otseseks käsitlemiseks, tuleb haridust täiendada vajaliku regulatiivse kaitse ja finantsteenuste sektori ennetavate meetmetega, sealhulgas tarbijakaitse ja pettuste ennetamisega;

7. rõhutab finantssektori kasvavat digitaliseerimist ja vajadust digioskuste järele, mis moodustavad finantshariduse olulise osa või täiendavad seda; märgib sellega seoses vajadust finantshariduse vahendeid järjepidevalt ajakohastada, et võtta arvesse digivaldkonna arengut;

8. ergutab liikmesriike integreerima eakohased finantskirjaoskuse projektid koolide õppekavadesse formaalhariduse kõigis etappides, tehes seda digi- ja meediahariduse täiendamiseks ja paralleelselt ametlike programmidega, edendades samal ajal õpetajate toetamise algatusi; ergutab seetõttu looma ELi toetatavaid õpetajate koolitamise võrgustikke, et edendada järjepidevaid ja kvaliteetseid finantskirjaoskuse õpetamise meetodeid kogu ELis, tuginedes liikmesriikide parimatele tavadele; rõhutab, et liikmesriigid, kes lisavad finantshariduse oma riiklikesse õppekavadesse, saavutavad ELi finantskirjaoskuse uuringutes parimaid tulemusi;

9. ergutab liikmesriike rakendama kõikide eluetappide jaoks asjakohaseid haridusalgatusi, et soodustada elukestvat õpet; mõistab, et need algatused tuleks viia kooskõlla oluliste eluetappidega, nagu teataval tasemel formaalhariduse omandamine,

---

[3] Nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitus võtmepädevuste kohta elukestvas õppes (ELT C 189, 4.6.2018, lk 1).

kinnisvara omanikuks saamine või pensionieale lähenemine, et maksimeerida selliste algatuste mõju;

10. rõhutab, kui oluline on kaitsta finantshariduse valdkonna meetmete või algatuste edendamisel sõltumatuse ja läbipaistvuse põhimõtteid;

11. teeb ettepaneku luua olemasoleva ühise raamistiku laiendusena täiskasvanute kõrgetasemeliste finantsoskuste Euroopa raamistik, mis sisaldaks mooduleid isikliku finantsplaneerimise, toodete võrdlemise, riskide ja mitmekesistamise ning kestlike investeeringute kohta, kasutades riiklikke õppeplatvorme;

12. kutsub liikmesriike üles stimuleerima asjakohaste poliitikameetmete abil töökohapõhiseid finantshariduse, elukestva õppe ja rahalise heaolu programme, et parandada teadlike otsuste tegemist, eelkõige pensionide, keskmise pikkusega ja pikaajaliste hoiuste ja investeeringute, täiendava pensioni kogumise ja isikliku eelarvestamise osas; toonitab sellega seoses kodanikuühiskonna, eelkõige jaeinvestorite organisatsioonide ja asjaomaste sotsiaalpartnerite rolli nende meetmete toetamisel ja rakendamisel, samuti vajadust kodanikke nende pensionidest ja eeldatavast sissetulekust tulemuslikult teavitada;

13. nõuab tungivalt, et liikmesriigid osaleksid OECD rahvusvahelise õpilaste hindamise programmi (PISA) noorte finantskirjaoskuse testides ja korraldaksid täiskasvanute puhul korrapäraseid uuringuid; kordab, et finantskirjaoskus on tulemuspõhine kontseptsioon ning et riiklikel strateegiatel peaksid olema selged ja mõõdetavad edunäitajad, mis tuginevad OECD/INFE finantskirjaoskuse ja finantsalase kaasatuse mõõtmise töövahenditele[4]; märgib lisaks, et eesmärkide ja tulemuste kehtestamine peaks ergutama riikide isevastutust strateegiate eest; soovitab komisjonil ja liikmesriikidel lisada finantskirjaoskuse strateegiatesse teatav paindlikkus, et neid saaks kohandada mis tahes tõhususe hindamise tulemuste põhjal;

14. kordab vajadust kohandatud ja kogukonnakesksete algatuste järele ning ei nõustu kõigile sobiva ühtse lähenemisviisiga; märgib, et need algatused peaksid tuginema riiklikele meetmetele ja kajastama finantskirjaoskuse erinevat taset eri kontekstides, aidates seeläbi suurendada finantsteadmisi laiemalt ja järjepidevamalt; rõhutab naiste, noorte, eakate, puuete ja kahjustustega inimeste ning maapiirkondadest pärit inimeste olukorda ning toonitab vajadust kaasata sotsiaalpartnerid, ametiühingud, jaeinvestorite organisatsioonid, kaubanduskojad, finantstehnoloogia sektor, VKEde võrgustikud ja kodanikuühiskonna liikumised ning finantsteenuste sektor ühistesse jõupingutustesse, mille eesmärk on reageerida

---

4 OECD, OECD/INFE Toolkit for Measuring Financial Literacy and Financial Inclusion 2022, OECD Publishing, Pariis, 2022.

niisugustele spetsiifilistele vajadustele ja töötada välja konkreetsed projektid, mis on võimalikult lähedased kodanikele ja kogukondadele, eelkõige kodanikele, kelle finantskirjaoskus on väiksem ja kes on seetõttu finantssõkkidest rohkem mõjutatud ja finantspettuste suhtes vähem kaitstud; nõuab sihipäraseid ja sihtotstarbelisi programme kõige vähem kaitstud rühmade jaoks, sealhulgas nende jaoks, kes on jäänud formaalharidussüsteemist välja;

15. märgib, et noored puutuvad finantsteenustega kokku, neid reklaamitakse ja pakutakse neile üha varasemas eas mitme kanali, eelkõige sotsiaalmeedia kaudu, mis näitab vajadust edendada finantskirjaoskust juba varasest etapist alates;

16. toonitab vajadust sihipärase hariduse järele seoses finantsvaldkonna võrgupettustega, sealhulgas püramiidskeemide, „kiida ja jäta“-skeemide ja petturlike investeerimiskogukondadega; rõhutab, et ulatusliku rahalise kaitsetuse tõttu on vaja suurendada teadlikkust võlgnevusega seotud riskidest;

17. nõuab meetmete võtmist, et tugevdada uut äritegevust alustavate inimeste finantskirjaoskust ja ettevõtlusoskusi, pöörates erilist tähelepanu ebasoodsa taustaga ettevõtjatele, sealhulgas neile, kes ei kuulu traditsioonilisesse haridussüsteemi;

18. ergutab liikmesriike võimaldama mikrokvalifikatsioonisüsteemides osalemist täiskasvanuõppe hõlbustajatele (kogukonnajuhid, sotsiaaltöötajad, ametiühingute esindajad) ja neid süsteeme edendama;

19. kutsub komisjoni üles laiendama programmi „Erasmus+“ täiskasvanuõppe meetmeid ja programmi „Digitaalne Euroopa“ asjakohaseid tegevussuundi, et aidata liikmesriikidel kavandada vanusetundlikke digikirjaoskuse ja finantskirjaoskuse kursusi, tagades, et eakad kodanikud ja muud vähekaitstud täiskasvanud saavad turvaliselt kasutada internetipangandust, mobiilimakseid ja digitaalseid sidekanaleid;

20. toonitab, et finantskirjaoskuse madal tase mõjutab endiselt ebaproportsionaalselt naisi, kusjuures 60 % eurooplastest, kelle finantskirjaoskuse tase on madal, on naised; rõhutab seetõttu vajadust kaotada nii finantskirjaoskuse lõhe kui ka sooline palgalõhe, et suurendada naiste majanduslikku mõjuvõimu ja tagada nende täielik osalemine ühiskonnas; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid tagaksid naistele juurdepääsu eduks vajalikele vahenditele, ressurssidele ja võimalustele, eelkõige sektorites, kus nad on endiselt alaesindatud;

21. märgib, et üliõpilaste ja noorte täiskasvanute finantsharidus võib parandada ka nende lähikonda kuuluvate inimeste finantsteadmisi, mis viitab noortele suunatud finantsharidusega seostatavale potentsiaalsele mitmekordistavale mõjule;

22. rõhutab, et finantskirjaoskus eeldab juurdepääsu finantsinstrumentidele, ning kutsub seetõttu riiklikke ja Euroopa pädevaid asutusi, eelkõige järelevalveasutusi, üles tagama kehtivate õigusaktide täitmise tagamaks, et turul kättesaadavad finantsinstrumendid on lihtsasti juurdepääsetavad, riskidele vastavad ja maksustamise seisukohast atraktiivsed ning et kogu vajalik teave nende tingimuste kohta esitatakse läbipaistval ja arusaadaval viisil;

23. mõistab, et kuigi praeguse finantsteenuste õigusraamistiku eesmärk on parandada läbipaistvust, kaitset ja avalikustamist, on see sageli liiga keeruline, et toetada tavainimese korral tõeliselt teadlike otsuste tegemist; tunnistab, kui oluline on tagada ELi kodanike arusaamine finantstoodetest, ning rõhutab, et finantshariduse algatused ei saa asendada vajadust tugeva investorite kaitse raamistiku järele;

24. toonitab, kui suure tähtsusega ja lisaväärtusega on eelkõige asjakohase maksupoliitika kaudu avaliku sektori toetus finantskirjaoskuse algatuste jaoks, mida edendavad finantsteenuste osutajad ja tööstuse sidusrühmad;

25. tunnistab, et ELi ettevõtjad on peamised osalejad terviklikus lähenemises finantskirjaoskuse parandamisele ELis ja olulised panustajad kodanike rahalisse kindlusesse;

26. rõhutab, et finantskirjaoskuse edendamist käsitlevate ELi või riiklike algatuste kontekstis tuleks pidada esmatähtsaks algatusi, mis on suunatud piirkondadele, mida iseloomustab nõrk majanduskasv, madal säästude tase ja tarbijakrediidist tulenevad märkimisväärsed võlad ning kus leibkondadel on suurem oht sattuda liigse võlakoormuse alla;

27. rõhutab, et finantskirjaoskuse suurendamine ei ole võimalik ilma kodanike parema juurdepääsuta finantsinstrumentidele; nõuab juurdepääsetavamate finantsinstrumentide loomist kõigi kodanike jaoks, eelkõige nende jaoks, kes otsivad võimalusi oma esimese investeeringu tegemiseks; nõuab kehtivate õigusaktide täitmise tagamist, et tagada finantsinstrumentide lihtne juurdepääsetavus ja kodanikele vajaliku teabe läbipaistval ja arusaadaval viisil esitamine; tunneb sellega seoses heameelt komisjoni ettepaneku üle säästu- ja investeerimiskontode kohta kui toetava meetme üle, mille eesmärk on luua investeerida soovivatele kodanikele paremad finantsvõimalused, ning nõuab, et sellised instrumendid oleksid kättesaadavad kõigis liikmesriikides osana raamistikust, mille eesmärk on luua ELis investeerimiskultuur;

28. teeb ettepaneku luua nii riikliku kui ka Euroopa tasandi sidusrühmade ja pädevate asutuste vabatahtlik üleeuroopaline võrgustik, et tugineda konkreetsetele valdkonnaülestele ja terviklikele lahendustele, mille eesmärk on tõsta finantskirjaoskuse

taset ja tuua kaasa pikaajalisi käitumuslikke muutusi sellistes valdkondades nagu eelarvestamine, hoiustamine ja asjakohaste toodete valimine, hõlmates ka praeguste teadmuslünkade uurimist; toonitab, et see võrgustik peaks olema tehnilist laadi, vaba poliitilisest ja kaubanduslikust sekkumisest ning sellel peaks olema läbipaistev juhtimisstruktuur; rõhutab sellega seoses vajadust vältida alaliste bürokraatlike struktuuride loomist ja kasutada kulukaid väliskonsultatsiooniteenuseid võimalikult vähe, et tagada otseselt ELi kodanikele suunatud teenustele ja projektidele kättesaadavad vahendid;

29. tunneb heameelt komisjoni võetud kohustuse üle korraldada korrapäraseid seminare, et edendada sarnast üleeuroopalist erasektori ja mittetulundusühenduste finantskirjaoskuse spetsialistide võrgustikku ja kogukonda; rõhutab, et finantskirjaoskuse valdkonna parimaid tavasid, tegevusjuhendeid ja juhtpõhimõtteid ei tohiks välja töötada isoleeritult; nõuab seetõttu tungivalt, et komisjon kaaluks valitsusasutuste ja riiklike pädevate asutuste ajutist või alalist kaasamist sellesse kogukonda;

30. toonitab, et investeerimine finantskirjaoskusesse annab suurt tulu majanduskasvu ning üksikisikute, ettevõtjate ja riigi rahanduse tugevdamise kontekstis; tunneb seetõttu heameelt finantskirjaoskuse katseprojekti üle, mis kiideti hiljuti heaks ELi 2026. aasta eelarve raames;

31. toonitab, et kõik strateegiad nii liikmesriikide kui ka ELi tasandil tuleks välja töötada ja neid tuleks rakendada koostöös avaliku sektori asutuste, kodanikuorganisatsioonide, ülikoolide, ametiühingute ja erasektori sidusrühmadega; rõhutab, et riikide valitsuste ja komisjoni välja töötatud meetmetes tuleks arvesse võtta turuosaliste rolli;

32. kutsub liikmesriike üles lisama finantskirjaoskuse näitajad oma finantsalase kaasamise strateegiatesse ning edendama säästmist ja erainvesteeringuid uuenduslike õiguslike ja halduslike vahendite kaudu;

33. kutsub nõukogu üles esitama soovituse, millega kehtestatakse finantshariduse ühised põhimõtted ja miinimumstandardid, mis põhinevad lähenemisviisil, mis hõlmab koostööd avaliku ja erasektori osalejate vahel; teeb ettepaneku, et ELi heade tavade, teadusuuringute ja vahendite kompileerimise lähtepunkt peaks automaatselt hõlmama selliste ülikoolide, kodanikuühiskonna organisatsioonide, mõttekodade ja finantsüksuste panust, kes juba edendavad häid tulemusi andvaid algatusi;

Finantskirjaoskus kui hoiuste ja investeeringute liidu nurgakivi

34. tunneb heameelt komisjoni 30. septembri 2025. aasta teatise üle ELi finantskirjaoskuse strateegia kohta ja võtab teadmiseks selle neli sammast, rõhutades, et niisuguse olulise algatuse suhtes tuleb

asjakohasel juhul võtta võimalikult kiiresti konkreetseid järelmeetmeid;

35. tunneb heameelt komisjoni kavatsuse üle korraldada ulatuslik finantskirjaoskuse alane teavitus- ja sotsiaalmeediakampaania, nagu on esitatud ELi finantskirjaoskuse strateegias; on veendunud, et selline kampaania peaks olema alaline, mitmekeelne ja kogu ELi hõlmav, see tuleks töötada välja koostöös riiklike ametiasutuste, avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonide, kultuurivõrgustike ja sõltumatute faktikontrolliorganisatsioonidega ning selle eesmärk peaks olema finantsalase desinformatsiooni ümberlükkamine, turvalise veebikäitumise edendamine ning kodanike, eelkõige noorte ja eakate hoiatamine levinud finantspettuste eest; on veendunud, et riiklikud pädevad asutused peaksid tegema sotsiaal- ja traditsioonilise meedia kaudu sihipärast teavitustööd, et suurendada teadlikkust ja parandada finantskirjaoskust;

36. tuletab meelde, et Euroopa Ülemkogu on palunud võtta kiireloomulisi meetmeid, alustades koolidest, et edendada ühiskonnas finantsteadmisi; toonitab, et ELi uue finantskirjaoskuse strateegia ja selles sätestatud meetmete eesmärk on märkimisväärselt parandada finantshariduse taset kogu Euroopas ning neid tuleks kasutada majanduskasvu ja konkurentsivõime, samuti rahalise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste edendamise vahendina;

37. märgib, et komisjoni finantskirjaoskuse strateegias, mis on osa hoiuste ja investeeringute liidust, keskendutakse konkurentsivõimele ning hoiuste ja investeeringute vabastamisele, kuid rõhutab, et see peaks hõlmama ka võrdsete võimaluste edendamist ja kõigi kodanike rahalise mõjuvõimu suurendamist; nõuab konkreetseid meetmeid, mis võimaldaksid kodanikel, eelkõige kõige vähem kaitstud rühmadesse kuuluvatel kodanikel, luua, hallata ja suurendada oma jõukust; nõuab tungivalt, et finantskirjaoskusele lähenetaks terviklikult ja seda kasutataks majanduskasvu ja konkurentsivõime, samuti rahalise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste edendamise vahendina;

38. rõhutab, kui oluline on, et riiklikud ja ELi finantskirjaoskuse strateegiad põhineksid asjakohastel tõenditel ja analüüsidel, mis on kohandatud iga jurisdiktsiooni eripärale; tuletab meelde vajadust finantskirjaoskuse süstemaatilise seire ja hindamise järele, et pakkuda aja jooksul tehtud edusammude hindamiseks võrreldavaid andmeid, ning rõhutab, et väga oluline on õppida üksikute liikmesriikide parimatest tavadest;

39. palub komisjonil lisada ettevõtlus finantskirjaoskuse strateegia kohaldamisalasse ja liikmesriikidele mõeldud töövahendisse, et tõhustada sellega seotud koordineerimist;

40. toetab eesmärki koostada finantsvaldkonna võrgupettuseid käsitlev ELi tegevuskava ning tuletab meelde vajadust tegeleda finantspettuste kõrge tasemega usaldusväärsete ennetus- ja leevendusmeetmete abil regulatiivsel, järelevalve- ja haldustasandil;

41. rõhutab vajadust keskenduda jõupingutuste tegemisel pensionikirjaoskusele, et suurendada ELi kodanike pensionikindlust ja tagada, et ELi kodanikud on teadlikud riiklike kohustuslike pensionide, tööandjapensionide ja täiendavate isiklike pensionide tähtsusest; tuletab meelde kindlustus- ja pensionitoodete tähtsust säästmise kanalitena, mis on kasulikud nii kodanike finantskindlusele ja -julgeolekule kui ka konkurentsivõimelistele kapitaliturgudele, edendades hoiuste ja investeeringute liidu arengut;

42. kutsub komisjoni ja Euroopa järelevalveasutusi üles komisjoni teatises kirjeldatud otsingufunktsiooniga ja ligipääsetavat ELi ja riiklike finantshariduse algatuste ELi andmebaasi hooldama, laiendama ja korrapäraselt ajakohastama, hõlmates parimaid tavasid töökohaprogrammide, noorte kaasamise projektide ja kogukonnapõhiste lähenemisviiside osas, et toetada liikmesriikide heade näidete laiendamist; toonitab, et see andmebaas peaks põhinema olemasolevatel platvormidel ja taristul ning kasutama võimalikul suurel määral ära olemasolevaid riiklikke ja erasektori vahendeid, et ennetada töö dubleerimist, mis seaks ELi eelarve suurema surve alla; rõhutab, et keskenduda tuleks kättesaadava teabe kvaliteedile ja võrreldavusele; nõuab kindlalt, et sel andmebaasil oleks sihtotstarbeline osa pettuste ennetamise ja küberturvalisuse jaoks ette nähtud vahendite tarbeks, mis luuakse koostöös riiklike küberturvalisuse ametitega; toonitab, et andmebaas peaks hõlmama ka ELi-väliste riikide uuenduslikke ja tõendatud algatusi, mida võiks kasutada ELi meetmete näidisena, säilitades kulutõhususe ja mitte luues lisaks tarbetut halduskoormust asjaomastele sidusrühmadele;

43. rõhutab, et finantskirjaoskuse projekte, mida rahastab või kaasrahastab EL või mida juhivad avaliku sektori asutused, tuleks toetada rangete hindamisvahenditega, sealhulgas asjakohasel juhul järelhindamiste või küsimustikega, mille eesmärk on hinnata finantskirjaoskuse alast haridust saanud isikute finantsteadmiste arengut ja seda, mil määral on nende finantsharjumused muutunud;

44. kutsub komisjoni üles andma 2027. aasta lõpuks aru finantskirjaoskuse strateegia kasutuselevõtu ja tulemuslikkuse kohta (asjakohasel juhul liikmesriikide ja sihtala lõikes disagregeeritud teabega), sealhulgas saadikute võrgustiku, kavandatava tegevusjuhendi ja kogu ELi hõlmava teavituskampaaniaga seotud tulemuste kohta, ning tegema ettepanekuid täiendavate meetmete võtmiseks, kui seda peetakse vajalikuks; kutsub komisjoni üles esitama need järeldused Euroopa Parlamendile; kutsub komisjoni

üles avaldama iga kolme aasta tagant sellekohase eduaruande ja/või Eurobaromeetri uuringu finantskirjaoskuse kohta;

45. tunnistab, et finantskirjaoskus võib tuleneda paljudest allikatest ja et mitme lähenemisviisi olemasolu on kasulik; tunnistab samuti, et inimesed juba uurivad võimalusi jaeinvesteeringute tegemiseks kergesti kasutatavate toodete, näiteks börsil kaubeldavate fondide kaudu, tehes seda sageli veebiportaalide või digirakenduste abil; rõhutab jaeinvestorite suurema finantsturul osalemise väärtust ühiskonna ja individuaalse rahalise kindluse jaoks, tingimusel et nende kaasatus on teadlik; tunneb heameelt ELi kodanike investeerimiskultuuri suunas liikumise üle, mis on osaliselt ajendatud meedia ja interneti kaasatusest, ning nõuab selle kiirendamist;

46. tunneb heameelt komisjoni võetud kohustuse üle liikuda õigusnormide lihtsustamise suunas ja loodab, et tema sellealased jõupingutused vähendavad finantstoodete keerukust, tagades samal ajal investorikaitse kõrged standardid; palub komisjonil kohaldada pangandust, finantsturge või kindlustust reguleerivaid raamistikke käsitlevate võimalike algatuste kontekstis oma finantskirjaoskuse strateegia põhimõtteid ning proportsionaalsuse, subsidiaarsuse ja tõenduspõhise analüüsi põhimõtteid, et muuta finantstooted läbipaistvamaks ja lõppkasutajate jaoks lihtsamini mõistetavaks, kahjustamata olemasolevaid tarbija- ja investorikaitse standardeid; peab lisaks oluliseks võtta neid põhimõtteid arvesse kavandatavas hariduspaketis, mis peaks esitatama komisjoni 2026. aasta tööprogrammis;

47. rõhutab vajadust finantskirjaoskuse, jaeinvestorite kaitse eeskirjade, Euroopa säästu- ja investeerimiskontode kava, hoiuste ja investeeringute liidu muude algatuste ning pangandus- ja finantsturu eeskirjade alase poliitika süstemaatilise sidususe järele, et tagada tarbijate kaitse ning läbipaistvate, riskile vastavate, kuid kergesti juurdepääsetavate finantstoodete pakkumine kodanikele;

48. rõhutab, et finantskirjaoskus peab hõlmama ka küberturvalisuse alaseid oskusi, sealhulgas andmepüügikatsete, võrgupettuste ja tehisintellekti loodud pettuste äratundmist, ning kutsub komisjoni üles siduma omavahel oma finantskirjaoskuse ja küberturvalisuse strateegiad koordineeritud üldsuse teadlikkuse suurendamise kampaaniate abil;

49. toetab iga-aastase Euroopa finantshariduse päeva loomist, et edendada käimasolevaid teadlikkuse suurendamise algatusi, mis on jätkuks Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 16. juuli 2025. aasta arvamusele „Finantskirjaoskus ja -haridus eurooplastele“;

50. kordab oma nõudmist tagada süstemaatiline sidusus ka muude kui finantsteenuseid ja pangandussektorit käsitlevate õigusaktidega ning rõhutab, kui oluline on tagada, et tulevase digitaalse õigluse akti ja

digiteenuste määruse täitmise tagamise kontekstis võetakse arvesse finantskirjaoskuse küsimusi, et veebiplatvormide kohustused ja tarbijaõiguse normid toetaksid finantskirjaoskuse alaseid tulemusi ja turvalisi digitaalseid investeerimistsükleid;

51. juhib tähelepanu sellele, et tehisintellektiga kaasnenud digirevolutsioon pakub võimalust ühendada finantsharidus digikirjaoskusega, kuna finantsharidust saab tehisintellekti ja mitmesuguste digivahendite abil individualiseerida; kutsub komisjoni üles uurima Euroopa Parlamendile esitatavas aruandes tehisintellekti potentsiaali, riske ja piiranguid finantskirjaoskuse edendamisel, sealhulgas tehisintellektipõhiseid personaalseid õppevahendeid, mis on kohandatud kasutajate eri vajadustele, ning tehisintellekti tehnoloogiate kasutamist pettuste, kelmuste, süvavõltsingute ja muude tehisintellektist tingitud ohtude avastamiseks;

52. rõhutab, et tehisintellekt võib toetada taskukohase finantsnõustamise laiendamist, võimaldada automatiseeritud personaliseeritud portfelli loomist, laiendada finantsharidusprogramme ja toetada kohandatud nükete tegemist, et soodustada käitumist, mis on optimeeritud üksikisiku finantseesmärkide saavutamiseks; juhib tähelepanu sellele, et tehisintellekti vahenditega võivad kaasneda ka märkimisväärsed riskid, sõltuvalt sellest, kuidas finantsmõjutajad neid kasutavad; kutsub komisjoni üles hoolikalt kaaluma, kuidas käsitleda tehisintellekti mõju sellega seoses ja maandada võimalikke riske, sealhulgas seoses isikuandmete kasutamisega;

53. julgustab komisjoni integreerima säästu- ja investeerimiskontode riiklikud võrdlussüsteemid ELi võrdlusmehhanismi, mis hõlmab kõigi kaasnevate tasude võrdlemise kalkulaatoreid ja visuaalseid selgitusi muu hulgas selliste aspektide kohta nagu risk ja tasuvus, liitmine, inflatsioon ja tasud;

54. kordab sellega seoses, et säästu- ja investeerimiskontode ülekantavus pakkujate vahel ja piiriüleselt on oluline, et täita hoiuste ja investeeringute liidu eesmärgid ning suurendada finantsteadlikkust ja -kirjaoskust; mõistab sellega seoses, et ELi säästu- ja investeerimiskontode ülekantavus peaks olema odav ega tohiks põhjustada maksustatavaid sündmusi;

55. kutsub komisjoni üles hindama põhjalikult kõikehõlmava aruande koostamise võimalikkust, et teha kindlaks võimalike sihipäraste seadusandlike algatuste vajalikkus ja lisaväärtus, et kohandada olulisi õigusakte finants-, digi-, andme- ja meediakirjaoskuse parandamise alaste poliitiliste eesmärkidega ning neid lihtsustada;

56. rõhutab finantskirjaoskust käsitlevate algatuste ja sisu tähtsust ka ettevõtja sotsiaalse vastutuse standarditest, nimelt keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisstandarditest, ajendatud investeeringute

reaalmajandusele avalduva mõju ja nende laiema ühiskondliku väärtuse käsitlemisel;

57. toonitab programmi „Euroopa horisont“ raames finantskirjaoskust, digimõju ja jaeinvestorite kaitset käsitlevate projektide võimalikku lisaväärtust kooskõlas vajadusega meelitada Euroopa Liitu ülemaailmseid finantspsühholoogia talente;

58. rõhutab, kui oluline on integreerida põhjalik krüptovarasid käsitlev tõenduspõhine teave finantshariduse algatustesse;

Finantsmõjutajate ja digitaliseerimise vastutus finantskirjaoskuse parandamise eest Euroopas

59. rõhutab finantsmõjutajate suurenevat rolli finantsteabe vahendajatena, kelle sihtrühmaks on sageli noor või varasemalt alateenindatud publik; märgib nende potentsiaali parandada finantskirjaoskust, kuid tuletab meelde, et nad peavad järgima kehtivaid finantsalase edendustegevuse ja tarbijakaitse eeskirju ning neil peab olema suurem vastutus ja aruandekohustus oma publiku ees; tunnistab finantsmõjutajate kasvavat tähtsust finants- ja investeerimisteenuseid käsitlevate äriteadete peamiste edastajatena teatavatele rühmadele;

60. mõistab, et sotsiaalmeedia sisu pakub üldsusele kättesaadavat teabevoogu, ning rõhutab, et finantskirjaoskuse mis tahes algatuste eesmärk peaks olema edendada vastutustundlikku ja kättesaadavat teadmiste jagamist, mitte piirata finantsmõjutajate loovust ega haaret;

61. kordab, et tehakse selget vahet läbipaistvalt tegutsevatel finantsmõjutajatel, st neil, kes deklareerivad huvide konflikte ja pakuvad hariduslikku sisu, ning üksikisikutel, kes kasutavad finantsharidust suitsukattena, tegutsedes petturlikult või pahatahtliku kavatsusega, edendades loata tooteid või andes kvalifikatsioonita nõu, sealhulgas saates inimestele otse sõnumeid või saates linke rühmasõnumitele, et edendada spekulatiivseid tooteid ja kihlvedude sõlmimise või hasartmänguteenuseid, rikkudes sageli eksitavat reklaami ja tarbijakaitset käsitlevaid ELi eeskirju; tunnistab, et mõne finantsmõjutaja põhitegevus põhineb sageli tähelepanu äratamisel ning et see võib viia niisuguste suure riskiga spekulatiivsete toodete edendamiseni, mis ei sobi jaeinvestoritele, ning et see eeldab riiklikelt ja ELi ametiasutustelt spetsiifilist lähenemisviisi; rõhutab seetõttu vajadust ELi õiguse tulemusliku piiriülese täitmise tagamise järele selles valdkonnas ning toonitab tarbijakaitsealase koostöö võrgustiku rolli selle tagamisel;

62. ergutab finantsmõjutajate kogukonda läbima finantskoolitust, et nad oleksid võimelised tootma sõltumatut sisu ja kontrollima teabe õigsust; ergutab liikmesriike pakkuma finantsmõjutajatele koolitust

juriidiliste kohustuste ja finantshariduse põhialuste kohta, mida pakuvad avaliku sektori asutused ja akrediteeritud teenuseosutajad;

63. märgib, et kuigi finantsnõustajate suhtes kohaldatakse rangeid regulatiivseid nõudeid, võivad finantsmõjutajad de facto tegutseda veebipõhiste finantsnõustajatena, kuid nende suhtes ei kohaldata praegu spetsiifilist õigusraamistikku, võimaldades eksitavate tavade kasutamist; märgib sellega seoses, et muudatused tehtaks kavandatud direktiiviga, millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ, 2011/61/EL, 2014/65/EL ja (EL) 2016/97 seoses ELi jaeinvestorite kaitse eeskirjadega (jaeinvesteeringute strateegia koonddirektiiv), mille eesmärk on käsitleda riske, mida finantsmõjutajad põhjustavad jaeinvestoritele, ning kehtestada selleks kohustused finantsmõjutajatele ja nende teenuseid kasutavatele finantsteenuste ettevõtjatele; märgib siiski, et mõned finantsmõjutajad ei tööta volitatud finantseerimisasutuste heaks ega paku lubatud finantstooteid ega -nõustamist ning jäävad seetõttu pädevate asutuste järelevalve alt välja;

64. julgustab komisjoni lisama finantsmõjutajad ja finantssisu majutavad platvormid sõnaselgelt era- ja mittetulundussektori organisatsioonide jaoks mõeldud tulevasse Euroopa tegevusjuhendisse ning võtma selleks eelkõige kasutusele nõuetele vastavate loojate vabatahtliku märgise, et kehtestada ühised miinimumnõuded läbipaistvuse, huvide konfliktide haldamise ja esitatava teabe kvaliteedi suhtes; toonitab kohustuste ja eetikastandardite tähtsust finantsmõjutajate ja nendega koostööd tegevate kaubamärgi esindajate jaoks, võttes arvesse nende publiku rahalisele heaolule avalduvat potentsiaalset mõju;

65. juhib tähelepanu sellele, et kehtiva õigusraamistiku kohaselt peavad finantsvahendajad järgima meetmeid, mille eesmärk on tagada investoritele kõrged kaitsestandardid; märgib lisaks, et selle lahutamatu osa moodustavad kohustuslikud meetmed (ja nendele vastavad investeeringud), mille eesmärk on parandada finantsnõustajate tehnilisi eksperditeadmisi; märgib, et ajakohastatud jaeinvesteeringute strateegia suhtes saavutatud kokkuleppega kehtestatakse nõue sõlmida finantsmõjutajate ja investeerimisühingute vahel kirjalik leping, mis suurendab läbipaistvust ja jaeinvestorite kaitset;

66. rõhutab vajadust selge ja tulemusliku raamistiku järele, mille abil riiklikud pädevad asutused saavad seirata ja kontrollida finantsmõjutajaid, kaitsta tarbijaid väärinfo ja huvide konfliktide eest ning säilitada usalduse veebipõhise finantshariduse vastu;

67. kutsub veebiplatvorme üles teavitama tarbijaid läbipaistval viisil suurema riskiga finantsinstrumentidega seotud riskidest, näiteks kasutades riskihoiatusi, ning rakendama kaubandusliku sisu märgistamiseks põhimõtte „tunne oma edendustegevust“

kohaldamise vahendeid; soovitab võtta kasutusele sponsitud sisusse integreeritud kiired ja tõhusad õppimisvahendid, mis on kooskõlas ELi/OECD pädevusraamistikega ja viitavad usaldusväärsetele avalikele ressurssidele;

68. toonitab, kui oluline on veebipõhiste äriteadetega seotud ELi õigusraamistiku, eelkõige digiteenuste määruse ja audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi tulemuslik järelevalve ja täitmise tagamine tarbijate heaolu säilitamisel ja veebis rahalise kahju tekkimise ohu vähendamisel;

69. kutsub platvorme üles jätkama silmapaistvate ja õiguspäraste finantskirjaoskuse hariduskanalite edendamist ning toonitab platvormide vastutust eksitava sisu ja võrgupettuse avastamise ning nendega seotud riskide maandamise eest, sealhulgas uuenduslike funktsioonide rakendamisega äriteadete märgistamise, riskide eest hoiatamise lahenduste ning teavitamise ja meetmete võtmise kiirmenetluste valdkonnas, mille eesmärk on võidelda ebaseadusliku või selgelt kahjuliku sisu vastu; märgib, kui oluline on säilitada õigusraamistik, mis jääb paindlikuks ja suudab võtta arvesse finantsturgudel tekkivaid suundumusi, tagades seeläbi, et regulatiivsed meetmed peavad sammu reaalse maailma arengusuundumustega, sealhulgas nendega, mis on seotud sotsiaalmeedia ja finantsmõjutajatega;

70. nõuab tungivalt, et platvormid täpsustaksid sellise sisu kindlakstegemist ja käitlemist, mis võib soodustada püramiidskeeme või muid potentsiaalselt eksitavaid tavasid, mis on suunatud kogenematutele jaeinvestoritele; rõhutab, et platvormid peavad kiiresti ja kohustuslikus korras sekkuma, et kõrvaldada eksitav või petturlik sisu, koos selgete tagajärgedega sellises tegevuses osalevate suunamõjutajate jaoks;

71. rõhutab vajadust finantsmõjutajatele mõeldud haridusprogrammide järele tagamaks, et nad mõistavad täielikult kohaldatavaid õigusraamistikke, eetikastandardeid ning läbipaistvus- ja avalikustamiskohustusi, ning seda, kui oluline on teavitada selgelt ja tasakaalustatud viisil nii nende edendatavate toodete või teenuste eelistest kui ka riskidest; kutsub ühtlasi liikmesriike üles edendama finantsmõjutajate koolitamist õigusnormide ja eetikastandardite alal, mida nad peavad finantstoodete edendamisel järgima;

72. rõhutab finantsmõjutajate sotsiaalset vastutust, võttes arvesse nende suutlikkust laiendada oma haaret uuele publikule ja nende panust finantskirjaoskuse taseme tõstmisse; kutsub seetõttu kõnealuseid digivaldkonnas tegutsejaid üles aitama kaasa Euroopa finantskirjaoskuse strateegia koostamisele ning osalema üritustel ja algatustes, mida edendavad komisjon ja/või liikmesriigid, ning järgima samal ajal kõrgeimaid sõltumatuse ja läbipaistvuse standardeid ning erapooletu finantsalase edendustegevuse reegleid;

73. kinnitab oma tahet aidata hinnata finantsmõjutajate kommunikatsiooni käsitlevate ELi suuniste lisaväärtust, võttes arvesse potentsiaalselt negatiivset mõju, mida avaldavad riskantsete toodete reklaamimine ning kontrollimata või eksitavad nõuanded, mida levitavad teatavad tegutsejad ilma asjakohase aruandekohustuseta;

74. juhib tähelepanu asjaolule, et kui finantsmõjutajad jagavad sotsiaalmeedias mis tahes arvamust finantsinstrumendi väärtuse või hinna kohta või soovitavad investeerimisstrateegiat, isegi hariduslikel eesmärkidel, võib tegemist olla turukuritarvituse määruse[5] kohaldamisalasse kuuluva investeerimissoovituse avaldamisega; märgib, et mõned sotsiaalmeedias postitatud avalikud teated võivad hõlmata turukuritarvitusega, st turuga manipuleerimise, siseteabe alusel kauplemise ja siseteabe õigusvastase avaldamisega seotud riske[6];

75. nõuab tungivalt, et Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja liikmesriikide ametiasutused esitaksid praktilised suunised selle kohta, millal kvalifitseeruvad sotsiaalmeediapostitused ELi turukuritarvituse eeskirjade kohaselt investeerimissoovitusteks, ning selgitaksid avalikustamise kohustusi;

76. märgib tehisintellekti loodud finantssisu kasvavat kasutamist ning nõuab tehisintellekti päritolu avalikustamise ja vesimärgistamise standardeid kooskõlas tehisintellekti käsitleva määrusega[7] ja valdkondlike suunistega tehisintellekti kasutamise kohta jaeinvesteerimisteenustes;

77. kutsub komisjoni üles tagama täielikult ELi diginormide, eelkõige digiteenuste määruse täitmise, tagamaks, et veebiplatvormid täidavad täielikult oma kohustust maandada riske ja kaitsta tarbijaid võrgupettuste ja finantspettuste, sealhulgas tehisintellekti loodud

---

5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 596/2014, mis käsitleb turukuritarvitusi (turukuritarvituse määrus) ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/6/EÜ ja komisjoni direktiivid 2003/124/EÜ, 2003/125/EÜ ja 2004/72/EÜ (ELT L 173, 12.6.2014, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/596/oj).

6 Sotsiaalmeedias investeerimissoovitusi avaldavatele inimestele suunatud hoiatus, mille Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitas 6. veebruaril 2024.

7 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1689, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 300/2008, (EL) nr 167/2013, (EL) nr 168/2013, (EL) 2018/858, (EL) 2018/1139 ja (EL) 2019/2144 ning direktiive 2014/90/EL, (EL) 2016/797 ja (EL) 2020/1828 (tehisintellekti käsitlev määrus) (ELT L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

süvavõltsingute eest; kutsub lisaks komisjoni, liikmesriike ja Euroopa järelevalveasutusi üles tugevdama oma seire- ja varajase avastamise alast suutlikkust, sealhulgas täiustatud analüütiliste vahendite kasutamisega, et paremini kaitsta investoreid ja säilitada usaldus finantsturu vastu, kuna üldsuse usaldus on finantskirjaoskuse suurendamisel ja erainvesteeringute kaasamisel keskse tähtsusega;

78. tuletab meelde, et liikmesriikidel on audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi kohaselt kohustus edendada meediakirjaoskust ja võtta selle arendamisega seotud meetmeid ning anda sellest komisjonile aru; ergutab riiklikke meediat reguleerivaid asutusi lisama meediakirjaoskuse arendamiseks kohaldatavatesse meetmetesse ka finantskirjaoskuse ja finantsmõjutajatega seotud teemad;

79. kutsub Euroopa meediateenuste nõukoda ja Euroopa digiteenuste nõukoda üles andma täiendavaid suuniseid võimalike meetmete kohta, mille eesmärk on suurendada digi- ja meediakirjaoskust, hõlmates ka finantsmõjutajatega seotud tegevust, ning võtma pidevalt koordineeritud meetmeid, mille eesmärk on minimeerida ohtu, et kasutajad langevad finants- või investeerimisteenustega seotud varjatud äriteadete või finantspettuste ohvriks;

80. teeb ettepaneku, et komisjon korraldaks üleeuroopalise tippkohtumise, kus osaleksid finantsmõjutajad, finantsteenuste ja finantstehnoloogia esindajad, tarbijate esindajad ja reguleerivad asutused, et arutada parimaid tavasid veebipõhise finantskirjaoskuse parandamiseks ning uurida asjakohaseid ja proportsionaalseid lähenemisviise (nt iseregulatsioon või vabatahtlikud standardid), et tagada digitaalse finantssisu tõepärasus; soovitab, et kavandatav tippkohtumine hõlmaks kodanikuühiskonna organisatsioone, ametiühinguid, tarbijaühendusi, haridustöötajaid ja institutsioonilisi sidusrühmi;

81. kutsub komisjoni ja liikmesriikide valitsusi üles tegema koostööd finantsmõjutajatega, et töötada välja informatiivsed, faktipõhised, vastutustundlikud ja kaasavad sihipärased meediakampaaniad võimaluste kohta, mida pakub jaeinvestorite osalemine finantsturgudel, ning edendada atraktiivsel viisil finantskirjaoskust, et luua ELis investeerimiskultuur;

82. toonitab, et digitaliseerimise ja tehisintellekti kasutamine võib luua olulist lisaväärtust investeerimisvõimaluste, konkurentsi ja läbipaistvuse nähtavamaks muutmisel, pakkudes muu hulgas finantskirjaoskuse vahendeid, tasude ja toodete võrdlust ning reaalajas turuandmetel põhinevaid personaalseid tuluhindamisi;

o

o o

83. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.